

บทที่ 4

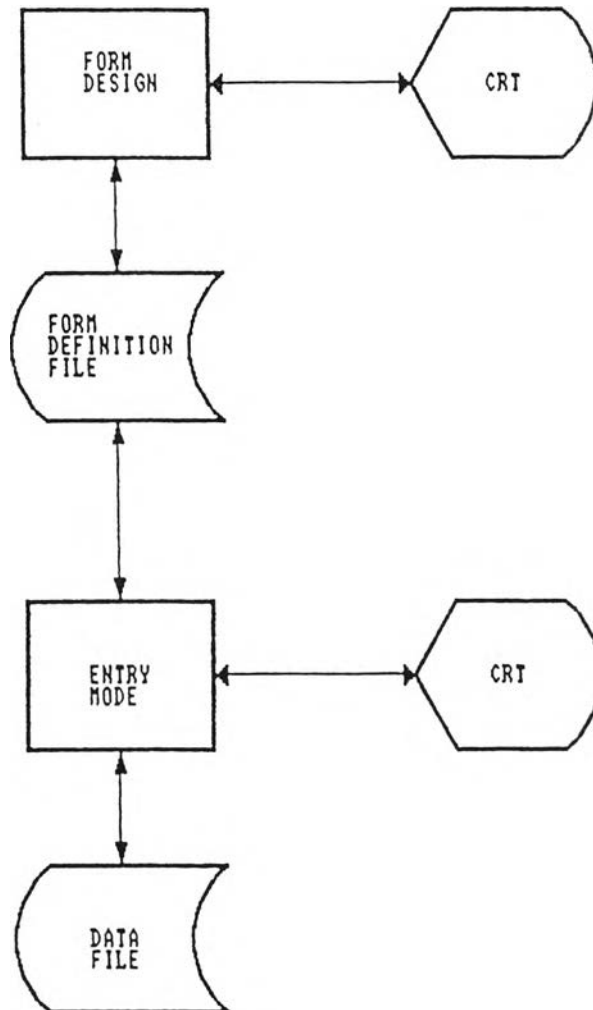
การออกแบบระบบเตรียมข้อมูลบนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์

ระบบเตรียมข้อมูลบนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์นี้ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอนคือ

1. การออกแบบฟอร์มสำหรับป้อนข้อมูล (Form Design) เป็นการกำหนดข้อความ (text) ตำแหน่งของเขตข้อมูล และคุณสมบัติต่าง ๆ ของเขตข้อมูล การกำหนดเหล่านี้สามารถกระทำได้ทันทีบนจอภาพโดยไม่ต้องอาศัยการเขียนโปรแกรม ผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับขั้นตอนที่จะกล่าวต่อไป

2. การป้อนข้อมูล (Entry Mode) มีหน้าที่รับการป้อนข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลที่ป้อนว่าเป็นไปตามการกำหนดในขั้นตอนที่ 1 หรือไม่ ผลลัพธ์ที่ได้ในขั้นตอนนี้คือแฟ้มข้อมูลประเภทข้อความ (text file) ที่มีลักษณะการเรียงลำดับตามข้อมูลนำเข้า

ความสัมพันธ์ของขั้นตอนทั้งสอง สามารถแสดงเป็นผังระบบงานได้ดังนี้คือ

รูปที่ 4.1 ผังระบบงานแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการออกแบบฟอร์มสำหรับป้อนข้อมูล และการป้อนข้อมูล

4.1 โครงสร้างข้อมูล (Data Structure)

4.1.1 บัฟเฟอร์ (Buffer)

การออกแบบฟอร์มสำหรับป้อนข้อมูล (Form Design) มีลักษณะการทำงานที่ใกล้เคียงกับโปรแกรมบรรณาธิการทั้งจอภาพ (Full Screen Editor) กล่าวคือผู้ใช้จะสามารถเลื่อนเคอร์เซอร์ (cursor) ได้ทั่วทั้งจอภาพเพื่อกำหนด

- ตำแหน่งของข้อความ
- เนื้อหาของข้อความ
- ตำแหน่งและความยาวของเขตข้อมูล
- เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความ

ซึ่งโครงสร้างข้อมูลที่มีความเหมาะสมกับงานลักษณะนี้คือ โครงสร้างข้อมูลแบบตัวแปรชนิดแถวลำดับ (Array) และเนื่องจากการออกแบบฟอร์มสำหรับป้อนข้อมูลจะต้องเกี่ยวข้องกับเนื้อหาข้อความที่ผู้ใช้ต้องการให้แสดงบนจอภาพ และการเก็บตำแหน่งของเขตข้อมูล ดังนั้นในระบบเตรียมข้อมูลที่ออกแบบนี้จึงกำหนดตัวแปรสำหรับเก็บรายละเอียดเหล่านี้ คือ

4.1.1.1 `srn_image[MAX_PAGE][MAX_ROW][MAX_COL]` ตัวแปรนี้เป็นตัวแปรชนิดแถวลำดับ 3 มิติ (3-dimensional array) สำหรับเก็บข้อความที่จะปรากฏบนจอภาพ รวมถึงค่าคงที่ของเขตข้อมูล โดยที่

`MAX_PAGE` คือจำนวนหน้าสูงสุดต่อ 1 แบบฟอร์มการป้อนข้อมูล

`MAX_ROW` คือจำนวนบรรทัดสูงสุดต่อ 1 หน้าต่าง (window)

`MAX_COL` คือจำนวนตัวอักษรสูงสุดต่อ 1 บรรทัด

4.1.1.2 `fld_image[MAX_PAGE][MAX_ROW][MAX_COL]` เป็นตัวแปรชนิดแถวลำดับ 3 มิติเช่นเดียวกับ `srn_image` แต่มีหน้าที่เก็บเฉพาะตัวอักษรที่ระบุถึงชนิดและตำแหน่งของเขตข้อมูล ซึ่งตัวอักษรที่เก็บคือ

'F' หมายถึงตำแหน่งนั้นเป็นเขตข้อมูลแบบไม่ใช่ค่าคงที่

'C' หมายถึงตำแหน่งนั้นเป็นเขตข้อมูลแบบค่าคงที่ และค่าคงที่

นี้จะอยู่ที่ตำแหน่งเดียวกันในตัวแปร `srn_image`

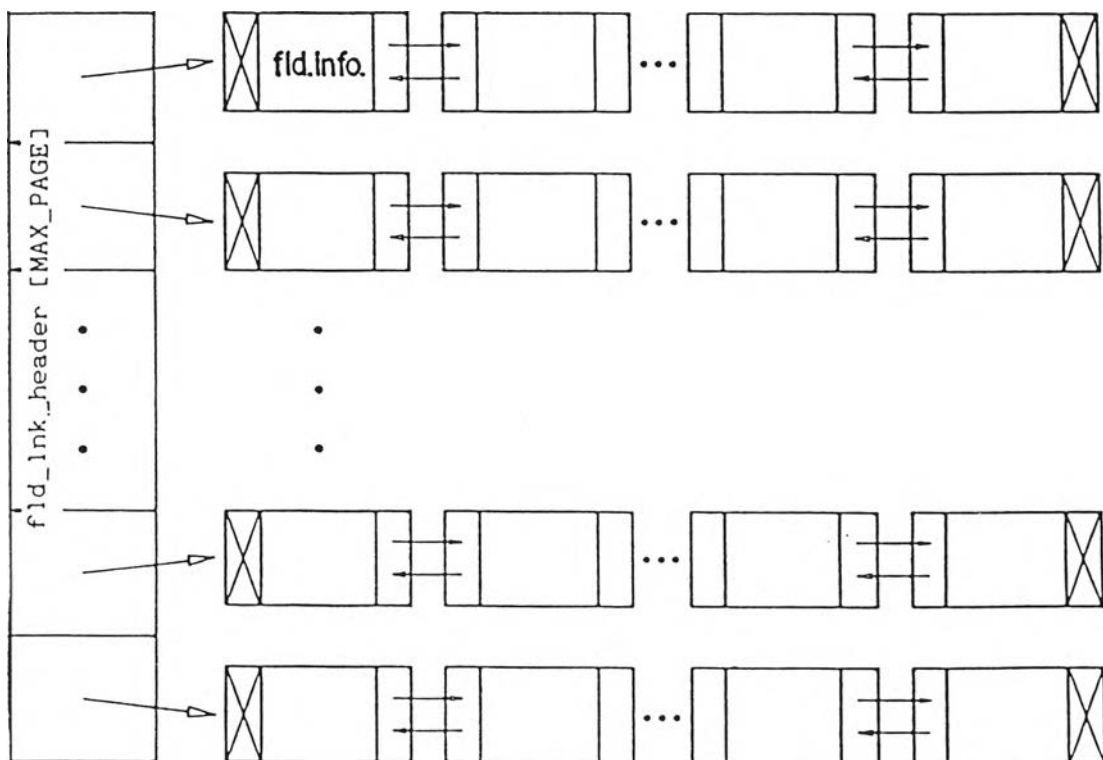
4.1.2 คุณสมบัติของเขตข้อมูล (Field Definition)

ในขั้นตอนการกำหนดแบบฟอร์มสำหรับป้อนข้อมูลนั้น นอกจากกำหนดเนื้อหาของข้อความแล้ว ผู้ใช้จะต้องกำหนดตำแหน่งและคุณสมบัติของเขตข้อมูลในแต่ละหน้าป้อนข้อมูลด้วยการกำหนดเขตข้อมูลนี้ ระบบเตรียมข้อมูลบนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ไม่มีข้อจำกัดของจำนวน

เขตข้อมูล กล่าวคือ ผู้ใช้สามารถกำหนดจำนวนเขตข้อมูลได้ตามความต้องการและความจำเป็น แต่อย่างไรก็ตาม ความยาวของเขตข้อมูลหนึ่ง ๆ จะต้องไม่เกิน 80 ตัวอักษร (1 บรรทัด) และในแต่ละหน้าของแบบฟอร์มป้อนข้อมูลจะต้องมีเขตข้อมูลอย่างน้อย 1 เขตข้อมูล จากคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น โครงสร้างข้อมูลที่เหมาะสมจึงควรเป็นโครงสร้างข้อมูลแบบลิงค์ ลิส (Linked list) ทั้งนี้เพราะโครงสร้างแบบนี้จะใช้เนื้อที่หน่วยความจำต่อเมื่อมีความต้องการใช้ และคืนเนื้อที่หน่วยความจำแก่ระบบเมื่อไม่มีความจำเป็นต้องใช้ ในขณะที่โครงสร้างข้อมูลแบบตัวแปรชนิดแถวลำดับนั้นจะต้องจองเนื้อที่หน่วยความจำสูงสุดไว้ โดยที่อาจจะใช้เพียงบางส่วน หรือหากต้องการใช้เนื้อที่มากกว่าที่กำหนด ย่อมไม่สามารถทำได้

โครงสร้างข้อมูลที่ได้ออกแบบสำหรับเก็บรายละเอียดของเขตข้อมูลในระบบเตรียมข้อมูลนี้เป็นแบบลิงค์ ลิส 2 ทาง (Doubly Linked List) ซึ่งมีตัวชี้ที่ระบุถึงเขตข้อมูลก่อนหน้า (previous pointer) และตัวชี้ที่ระบุเขตข้อมูลถัดไป (next pointer) โดยที่ตัวชี้ที่ระบุเขตข้อมูลก่อนหน้าของเขตข้อมูลแรก และตัวชี้ที่ระบุเขตข้อมูลถัดไปของเขตข้อมูลสุดท้ายในแต่ละหน้าของแบบฟอร์มป้อนข้อมูลมีค่าเป็น NULL ทั้งนี้มีตัวแปรควบคุมซึ่งเป็น array of pointer เป็นตัวระบุถึงตัวชี้ของเขตข้อมูลแรกในแต่ละหน้า ดังรูปที่ 4.2

f1d_def_lnk

รูปที่ 4.2 แสดงโครงสร้างข้อมูลของเขตข้อมูล

`f1d_lnk_header[MAX_PAGE]` คือตัวแปรชนิดแถวลำดับ 1 มิติ สำหรับเก็บค่าตัวชี้ของเขตข้อมูลแรกในแต่ละหน้าของแบบฟอร์มป้อนข้อมูล

`f1d_def_lnk` คือตัวแปรที่เก็บรายละเอียดของเขตข้อมูล และค่าของตัวชี้ที่ระบุเขตข้อมูลก่อนหน้า ตัวชี้ที่ระบุเขตข้อมูลถัดไปของเขตข้อมูล

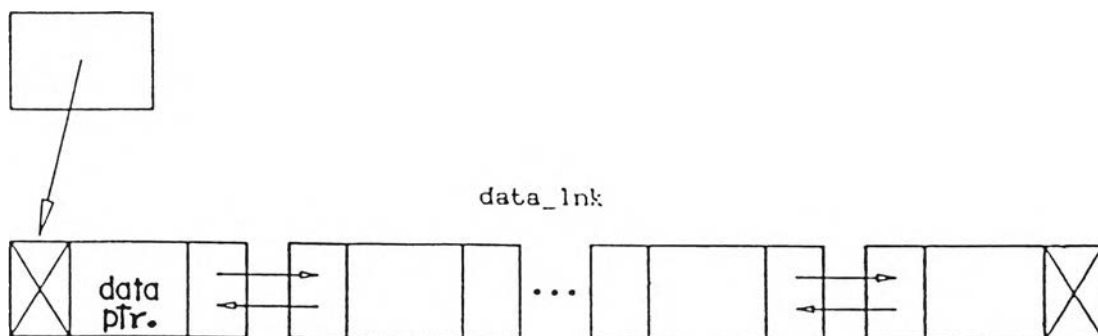
การทำงาน เมื่อผู้ใช้ต้องการกำหนดเขตข้อมูล ระบบจะจองเนื้อที่หน่วยความจำที่มีขนาดเท่ากับความยาวของ `f1d_def_lnk` โดยจะแก้ไขตัวชี้ของเขตข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือเก็บค่าตัวชี้ไว้ที่ตัวแปร `f1d_lnk_header` ในกรณีที่เป็นเขตข้อมูลแรกของหน้า และเมื่อใดที่ผู้ใช้ต้องการลบเขตข้อมูล ระบบก็จะแก้ไขตัวชี้ของเขตข้อมูลที่เกี่ยวข้องพร้อมกับคืนเนื้อที่หน่วยความจำ

4.1.3 ระเบียบข้อมูล (Data Record)

ระเบียบข้อมูลของระบบนี้มีความยาวตามจำนวนเขตข้อมูล และความยาวของเขตข้อมูลที่ได้จากการออกแบบฟอร์มสำหรับป้อนข้อมูล ดังนั้นความยาวของระเบียบข้อมูลจึงไม่จำกัด แต่ว่าภายในแฟ้มข้อมูลเดียวกันจะต้องมีความยาวที่เท่ากัน

โครงสร้างข้อมูลสำหรับระเบียบข้อมูลจึงควรจะเป็นแบบลิงค์ ลิส ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับโครงสร้างข้อมูลของเขตข้อมูล โดยเป็นโครงสร้างข้อมูลแบบลิงค์ ลิส 2 ทาง ที่ประกอบด้วยตัวชี้ระบุถึงระเบียบก่อนหน้า และตัวชี้ระบุถึงระเบียบถัดไป นอกจากนี้มี header ที่เป็นตัวแปรสำหรับค่าตัวชี้ของระเบียบข้อมูลแรก

data_head

รูปที่ 4.3 แสดงโครงสร้างข้อมูลของระเบียบข้อมูล

data_head เป็นตัวแปรที่เก็บค่าตัวชี้ของระเบียบข้อมูลแรกของแฟ้มข้อมูล
 data_lnk เป็นตัวแปรที่เก็บค่าตัวชี้ระบุถึงระเบียบก่อนหน้า ตัวชี้ระบุถึง
 ระเบียบถัดไป และตัวชี้ระบุข้อมูล (Data Pointer)

4.1.4 หน้าต่าง (Window)

หน้าต่างเป็นรูปแบบของการแสดงผลข้อความบนจอภาพรูปแบบหนึ่ง โดยการ
 กำหนดขนาดของจำนวนบรรทัด และตัวอักษรที่สามารถแสดงผลข้อความได้สูงสุดในแต่ละครั้ง
 จอภาพโดยทั่วไปมักจะแสดงผลได้ในขนาด 25x80 ตัวอักษร ซึ่งในระบบเตรียมข้อมูลนี้กำหนด
 ขนาดของหน้าต่างให้ผู้ใช้ใช้ได้ทั้งหมด 21 บรรทัด และบรรทัดละ 80 ตัวอักษร ทั้งนี้เนื่องจาก
 ระบบจะต้องใช้ 3 บรรทัดแรกและบรรทัดสุดท้ายของจอภาพสำหรับแสดงข้อความของระบบเอง
 ดังนั้นใน 1 หน้า การป้อนข้อมูลจะมีขนาดทั้งหมด 21x80 ตัวอักษร

4.2 โครงสร้างแฟ้มข้อมูล (File Structure)

แฟ้มข้อมูลทั้งหมดของระบบเตรียมข้อมูลบนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ มีดังต่อไปนี้

4.2.1 แฟ้มข้อมูลชนิด FRM (Form Definition File)

คือแฟ้มข้อมูลที่เก็บรายละเอียดทั้งหมดของแบบฟอร์มป้อนข้อมูล ซึ่งเกิดขึ้นใน
 ขั้นตอนการออกแบบฟอร์มสำหรับป้อนข้อมูล (Form Design)

4.2.1.1 ชื่อแฟ้มข้อมูล ผู้ใช้จะต้องกำหนดชื่อของแฟ้มชนิดนี้ โดยยึดตาม
 หลักมาตรฐานการตั้งชื่อของโปรแกรมควบคุมระบบ MS-DOS กล่าวคือ ชื่อแฟ้มมีความยาวได้สูง
 สุด 8 ตัวอักษร และระบบเตรียมข้อมูลจะเพิ่ม extension ว่า .FRM โดยอัตโนมัติ

4.2.1.2 องค์ประกอบของแฟ้มข้อมูล

ก) ระเบียบควบคุม (Form Header Record) เป็นระเบียบ
 ข้อมูลที่ประกอบด้วย

- 1) จำนวนหน้าทั้งหมดของแบบฟอร์มป้อนข้อมูล
- 2) จำนวนเขตข้อมูลของแต่ละหน้าป้อนข้อมูล
- 3) ความยาวของระเบียบข้อมูลของแฟ้มชนิด DAT
- 4) จำนวนเขตข้อมูลที่มีคุณสมบัติแบบหาผลรวม (Batch

Total Field)

ข) เนื้อหาของข้อความและตำแหน่งเขตข้อมูล (Screen and Field Image) ในส่วนนี้มีขนาด 25x80 ตัวอักษร จำนวน 2 ชุดต่อ 1 หน้าป้อนข้อมูล โดยที่ชุดแรกเป็นเนื้อหาของข้อความ และค่าคงที่ของเขตข้อมูล (ถ้ามี) (srn_image) ส่วนชุดที่ 2 เป็นเนื้อหาที่เก็บตำแหน่งเขตข้อมูล (fld_image) ขนาดของเนื้อหาทั้งหมดขึ้นอยู่กับจำนวนหน้าของการป้อนข้อมูลที่กำหนดไว้ ตัวอย่างเช่น ถ้าออกแบบไว้ว่า แบบฟอร์มการป้อนข้อมูลมีทั้งหมด 4 หน้า ขนาดของเนื้อหาส่วนนี้จะมีขนาดเท่ากับ 4x2x25x80 ตัวอักษร

ค) เนื้อหาของเขตข้อมูล (Field Definition) เป็นส่วนที่เก็บรายละเอียดของเขตข้อมูลแต่ละเขต โดยมีความยาวที่เท่ากัน แต่จำนวนเขตข้อมูลขึ้นอยู่กับขั้นตอนการออกแบบฟอร์มสำหรับป้อนข้อมูล การจัดเรียงของเนื้อหาส่วนนี้นั้นจะเรียงตามลำดับของการป้อนข้อมูล (Field Order Number) จากน้อยไปหามาก

องค์ประกอบทั้งสามของแฟ้มชนิดนี้ จะเรียงต่อเนื่องกันโดยไม่มีรหัสควบคุม (Control Code) ใด ๆ แทรก

4.2.2 แฟ้มข้อมูลชนิด DAT (Data File)

คือแฟ้มข้อมูลที่เก็บเนื้อหาข้อมูลที่ผู้ใช้ป้อน แฟ้มชนิดนี้จะเกิดขึ้นในขั้นตอนการป้อนข้อมูล (Entry Mode) โดยมีระเบียบที่มีความยาวตามการออกแบบในขั้นตอนของการออกแบบฟอร์มสำหรับป้อนข้อมูล ระเบียบข้อมูลแต่ละระเบียบจะคั่นด้วย CR/LF และท้ายแฟ้มข้อมูลชนิดนี้จะเป็น Ctrl-Z

4.2.2.1 ชื่อแฟ้มข้อมูล ผู้ใช้จะต้องกำหนดชื่อเอง โดยถือตามหลักการตั้งชื่อของโปรแกรมควบคุมระบบ MS-DOS และระบบเตรียมข้อมูลจะเพิ่ม extension ให้อีกว่า .DAT

4.2.2.2 ลักษณะแฟ้มข้อมูล เป็นแฟ้มข้อมูลแบบข้อความที่มีลักษณะการเก็บข้อมูลเรียงตามลำดับการนำเข้า

4.2.3 แฟ้มข้อมูลชนิด CNT (Control File)

คือแฟ้มควบคุมของระบบเตรียมข้อมูล ซึ่งจะถูกสร้างขึ้นเมื่อผู้ใช้ป้อนข้อมูลครั้งแรก

4.2.3.1 ชื่อแฟ้มข้อมูล แฟ้มข้อมูลชนิดนี้มีชื่อเดียวกับแฟ้มชนิด DAT (Data File) โดยมี extension ว่า .CNT

4.2.3.2 องค์ประกอบของแฟ้มข้อมูล

ก) ระเบียบควบคุม (Control File Header Record) ประกอบด้วย

1) ความยาวของระเบียบข้อมูลของแฟ้มชนิด DAT (Data File)

2) สถานภาพของเขตข้อมูลแบบต้องการการตรวจทาน ซึ่งระบุว่าแฟ้มข้อมูลนั้น ๆ มีเขตข้อมูลแบบนี้หรือไม่

3) สถานภาพของการตรวจทาน ระบุถึงสภาพการตรวจทานว่าแฟ้มข้อมูลนั้นถูกตรวจทานไปแล้วหรือยัง

4) หมายเลขระเบียบข้อมูลสุดท้ายที่ถูกตรวจทาน มีค่าที่เป็นไปได้ดังนี้

- ๐ หมายถึงแฟ้มข้อมูลนั้นไม่เคยถูกตรวจทาน
- ตัวเลขอื่น ๆ หมายถึงหมายเลขระเบียบข้อมูลสุดท้ายที่

ถูกตรวจทาน

5) สถานภาพของเขตข้อมูลแบบหาผลรวม ระบุว่าแฟ้มข้อมูลนั้นมีเขตข้อมูลประเภทนี้หรือไม่

6) รายละเอียดของเขตข้อมูลที่เป็นแบบหาผลรวม

- หมายเลขหน้าของแบบฟอร์มป้อนข้อมูล
- ลำดับของเขตข้อมูล
- ความยาวของเขตข้อมูล
- ตำแหน่งในระเบียบข้อมูล

ข) เนื้อหาสถิติการทำงาน ในส่วนนี้เป็นระเบียบข้อมูล 2 แบบ ขึ้นอยู่กับชนิดของสถิติ ดังนี้

1) แบบที่ 1 เนื้อหาสถิติของการป้อนข้อมูล ประกอบด้วย

- ชนิดของระเบียบ ซึ่งต้องเป็นตัวอักษร 'D'
- รหัสผู้ใช้ (Operator ID)
- วันที่ป้อนข้อมูล
- เวลาเริ่มต้นป้อนข้อมูล
- เวลาสิ้นสุดป้อนข้อมูล
- จำนวนระเบียบข้อมูลที่ป้อน
- จำนวนครั้งของการกดแป้นพิมพ์ (Keystroke)
- รายละเอียดของเขตข้อมูลที่ยกเลิกการตรวจสอบ

(Bypass Field) โดยระบุถึงลำดับของเขตข้อมูล และหมายเลขของระเบียบข้อมูล

2) แบบที่ 2 เนื้อหาสถิติการตรวจทาน ประกอบด้วย

- ชนิดของระเบียบ ซึ่งต้องเป็นตัวอักษร 'V'
- รหัสผู้ใช้
- วันที่ทำการตรวจทาน
- เวลาเริ่มต้นตรวจทาน
- เวลาสิ้นสุดตรวจทาน
- จำนวนตัวอักษรที่แก้ไขจากการตรวจทาน

4.2.4 แฟ้มข้อมูลชนิด TMP (Temporary File)

เป็นแฟ้มข้อมูลชั่วคราวที่จะสร้างเมื่อผู้ใช้กำหนดการเก็บข้อมูลโดยอัตโนมัติ (Auto-save) ในขั้นตอนการป้อนข้อมูล ถ้าหากผู้ใช้ไม่กำหนดค่าบันทึกข้อมูลโดยอัตโนมัติ ก็จะไม่มีการบันทึกข้อมูลชนิดนี้ กรณีที่กำหนดค่าบันทึกข้อมูลโดยอัตโนมัติ เมื่อใดที่ผู้ใช้หยุดการป้อนข้อมูลโดยไม่ปกติ (เช่น ไฟดับ) ผู้ใช้สามารถนำแฟ้มข้อมูลชนิดนี้ไปเปลี่ยนชื่อเป็นแฟ้มข้อมูลจริงเพื่อใช้งานต่อไป แต่ถ้าการหยุดป้อนข้อมูลเป็นไปตามปกติแล้ว แฟ้มชนิดนี้จะถูกลบทิ้ง

4.2.4.1 ชื่อแฟ้มข้อมูล แฟ้มชนิดนี้มีชื่อตามแฟ้มข้อมูลชนิด DAT แต่มี extension ว่า .TMP

4.2.5 แฟ้มข้อมูลสำรอง (Backup File)

คือแฟ้มสำรองที่เก็บข้อมูลก่อนการแก้ไข แบ่งเป็น 2 ชนิดคือ

4.2.5.1 แฟ้มสำรองของแฟ้มชนิด FRM แฟ้มสำรองนี้จะมีต่อเมื่อผู้ใช้แก้ไข แฟ้มชนิดข้อมูล FRM เท่านั้น โดยมีชื่อตามแฟ้มข้อมูลจริง แต่มี extension ว่า .OLD

4.2.5.2 แฟ้มสำรองของแฟ้มชนิด DAT แฟ้มสำรองนี้จะมีต่อเมื่อผู้ใช้แก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลในแฟ้มชนิด DAT เท่านั้น โดยมีชื่อตามแฟ้มข้อมูลจริง แต่มี extension ว่า .BAK

4.3 การจัดการบนจอภาพ (Screen Manipulation)

อุปกรณ์ทุกชนิดที่วางต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์สามารถควบคุมด้วยโปรแกรม โดยการเรียกผ่านโปรแกรมย่อยส่วนหนึ่งที่เป็นโปรแกรมจัดการทำงานของฮาร์ดแวร์ ที่เกี่ยวกับอินพุต-เอาต์พุต (ROM BIOS : BASIC INPUT/OUTPUT System) แต่เพื่อความเที่ยงตรงและมาตรฐานในการควบคุมอุปกรณ์เหล่านี้ ผู้เขียนโปรแกรมอาจจะใช้โปรแกรมไดรเวอร์ (Device Driver) เป็นตัวเรียกผ่านโปรแกรมควบคุมระบบอีกทีหนึ่ง แทนการเรียกผ่าน BIOS โดยตรงซึ่งโปรแกรมไดรเวอร์ที่นิยมใช้ควบคุมจอภาพภายใต้ระบบปฏิบัติการ MS-DOS คือ ANSI.SYS

ในการออกแบบโปรแกรมของระบบเตรียมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยจึงใช้ชุดคำสั่ง ANSI.SYS เพื่อจัดการแสดงผลบนจอภาพ ดังนี้คือ

4.3.1 ความคุมตำแหน่งของเคอร์เซอร์ (cursor) เพื่อให้เคลื่อนที่ในทิศทางขึ้นลง และซ้ายขวาของจอภาพ

4.3.2 ความคุมการลบจอภาพทั้งหมด หรือการลบเพียงบางส่วนของบรรทัด

4.3.3 ความคุมคุณสมบัติของการแสดงผล โดยแสดงผลบนจอภาพแบบกระพริบ ตัวพิมพ์ตัวอักษรมีเส้นใต้บรรทัด หรือ รีเวอร์ส วิดีโอ (Reverse Video)

4.4 องค์ประกอบของระบบเตรียมข้อมูลบนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์

ในการออกแบบระบบงานย่อยของระบบเตรียมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยอาศัยข้อมูลของระบบเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ดังที่กล่าวในบทที่ 3 และแนวทฤษฎีการป้องกันข้อผิดพลาดของข้อมูลนำเข้าเป็นแนวทางในการออกแบบ โดยสามารถแบ่งเป็นระบบงานย่อย ดังนี้คือ

4.4.1 การออกแบบฟอร์มสำหรับป้อนข้อมูล (Form Design Mode)

คือระบบงานที่ใช้ในการออกแบบหน้าจอสำหรับป้อนข้อมูล ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของระบบเตรียมข้อมูลที่ใช้จะต้องจัดเตรียม การออกแบบนี้ผู้ใช้ต้องกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ที่ต้องการให้ปรากฏในแต่ละหน้าของแบบฟอร์มสำหรับป้อนข้อมูล โดยมีข้อกำหนดคือ จำนวนหน้าของการป้อนข้อมูลมีได้สูงสุด 9 หน้าต่อแบบฟอร์มป้อนข้อมูล (หน้าการป้อนข้อมูล คือ หน้าจอที่ใช้ป้อนข้อมูลที่มีขนาด 21 บรรทัด และบรรทัดละ 80 ตัวอักษร) ผู้ใช้สามารถกำหนดรายละเอียดของจอภาพได้ดังนี้

ก) การกำหนดข้อความ คือการกำหนดสิ่งที่ต้องการสื่อกับผู้ป้อนข้อมูล เพื่อให้ผู้ป้อนสามารถเข้าใจความหมายของเขตข้อมูลที่จะป้อนได้มากขึ้น ในการกำหนดข้อความนี้ผู้ใช้สามารถกำหนดเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ตามความต้องการ

ข) การกำหนดเขตข้อมูล เป็นการกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติและความยาวของเขตข้อมูลนำเข้าแต่ละเขต โดยสามารถกำหนดจำนวนเขตข้อมูลในแต่ละหน้าได้ไม่จำกัด อย่างไรก็ตาม การกำหนดเขตข้อมูลจะต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดที่ว่า ในแต่ละหน้าการป้อนข้อมูลจะต้องมีเขตข้อมูลอย่างน้อย 1 เขตข้อมูลและความยาวสูงสุดของเขตข้อมูล คือ 80 ตัวอักษร

เมื่อผู้ใช้ต้องการบันทึกแบบฟอร์มที่ออกแบบไว้ ระบบจะทำการบันทึกลงในแฟ้มข้อมูลชนิด .FRM โดยมีรายละเอียดตามที่กล่าวไว้ในหัวข้อโครงสร้างแฟ้มข้อมูล นอกจากนี้หากเป็นแฟ้มข้อมูลที่มีอยู่ ระบบจะเปลี่ยนชนิดของแฟ้มข้อมูลเก่าให้เป็น .OLD

4.4.2 การออกรายงานแบบฟอร์มป้อนข้อมูล (Form Print-out Mode)

คือระบบงานที่มีหน้าที่ในการพิมพ์รายงานของแบบฟอร์มป้อนข้อมูลออกจากเครื่องพิมพ์ โดยรายงานที่ได้จากระบบนี้มี 2 ชนิด คือ

- ก) แบบฟอร์มป้อนข้อมูล เป็นรายงานที่แสดงถึงข้อความต่าง ๆ ของหน้าการป้อนข้อมูลและตำแหน่งของเขตข้อมูล ซึ่งเป็นการจัดพิมพ์ตามจำนวนหน้าการป้อนข้อมูลของฟอร์ม
- ข) รายละเอียดเขตข้อมูล เป็นรายงานที่แสดงถึงตำแหน่ง ลำดับ และคุณสมบัติต่าง ๆ ของเขตข้อมูลในแต่ละหน้าการป้อนข้อมูล

4.4.3 การป้อนข้อมูล (Entry Mode)

คือระบบงานที่ใช้ในการป้อนข้อมูล โดยข้อมูลที่ป้อนนั้นจะเป็นการต่อท้ายแฟ้มข้อมูลชนิด .DAT และระบบจะตรวจสอบคุณสมบัติต่าง ๆ ของข้อมูลที่ป้อนตามที่ถูกกำหนดในขั้นตอนการออกแบบฟอร์มสำหรับป้อนข้อมูล หน้าทีของระบบงานมีดังต่อไปนี้

- ก) การกำหนดจำนวนระเบียบข้อมูลที่จะให้ระบบบันทึกโดยอัตโนมัติ (Auto-save) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้ใช้ป้อนนั้นถูกจัดการที่หน่วยความจำหลักของเครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการป้อนข้อมูล เช่น ไฟดับ ผู้ใช้จึงควรกำหนดค่าการบันทึกโดยอัตโนมัติ ทั้งนี้ระบบงานป้อนข้อมูลจะทำการบันทึกข้อมูลไว้ในแฟ้มข้อมูลชนิด .TMP ตามค่าที่กำหนด เมื่อการป้อนข้อมูลถูกยกเลิกแบบไม่ปกติ ผู้ใช้ก็สามารถนำแฟ้มข้อมูล .TMP ไปเปลี่ยนชื่อเป็นแฟ้มข้อมูลจริงเพื่อใช้งานได้ต่อไป

- ข) การเตือนให้บันทึกแฟ้มข้อมูลเมื่อหน่วยความจำมีเนื้อที่เหลือเพียง 20 % เนื่องจากการจัดการข้อมูลของระบบกระทำที่หน่วยความจำหลักของคอมพิวเตอร์ ถ้าหน่วยความจำถูกใช้ไปเรื่อย ๆ จนไม่มีเนื้อที่เหลือ จะทำให้ทั้งระบบของคอมพิวเตอร์หยุดทำงาน ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว ระบบจะคอยตรวจสอบเนื้อที่หน่วยความจำอยู่ตลอดเวลา หากพบว่ามีเนื้อที่เหลือเพียง 20 % ของหน่วยความจำทั้งหมดที่เหลืออยู่ ระบบจะมีข้อความเตือนผู้ใช้ให้ทำการบันทึกข้อมูล

- ค) การบันทึกสถิติในการป้อนข้อมูล (Data Entry Statistics) ในระหว่างที่ผู้ใช้ป้อนข้อมูล ระบบจะทำการบันทึกสถิติการทำงานลงในแฟ้มชนิด .CNT โดยเก็บรายละเอียดต่าง ๆ คือ

- รหัสผู้ป้อนข้อมูล
- วันที่ทำการป้อนข้อมูล
- เวลาที่เริ่มต้นและสิ้นสุดการป้อนข้อมูล
- จำนวนระเบียบข้อมูลที่ป้อนในครั้งนั้น

- จำนวนครั้งของการกดแป้นพิมพ์

สถิติต่าง ๆ เหล่านี้จะถูกเรียกใช้ในระบบงานที่แสดงสถิติการทำงาน

ง) การยกเลิกการตรวจสอบข้อมูล (Bypass) ในขณะที่ผู้ป้อนข้อมูลนั้น ระบบงานจะทำการตรวจสอบคุณสมบัติของข้อมูลในเขตข้อมูลนั้น ๆ ว่าถูกต้องตามที่กำหนดไว้หรือไม่ หากข้อมูลใดไม่ถูกต้อง ระบบจะไม่ยอมให้ป้อนข้อมูลในเขตข้อมูลอื่น ๆ จนกว่าจะแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง แต่ในบางสถานการณ์ผู้ป้อนข้อมูลอาจจะไม่สามารถค้นหาข้อมูลที่ถูกต้องในช่วงเวลานั้น ระบบงานป้อนข้อมูลจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานสามารถยกเลิกการตรวจสอบในเขตข้อมูลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบดังกล่าว เพื่อให้การป้อนข้อมูลไม่ต้องหยุดชะงัก ส่วนเขตข้อมูลที่มีปัญหาจะถูกบันทึกไว้ในแฟ้มข้อมูลชนิด .CNT เพื่อใช้ตรวจสอบในโอกาสต่อไป

จ) การคัดลอกเขตข้อมูล (Duplicate Field) ผู้ใช้สามารถคัดลอกข้อมูลของเขตข้อมูลเดียวกันที่อยู่ในระเบียบก่อนหน้านั้นมาใช้ได้

ฉ) การค้นหาระเบียนข้อมูล (Data Retrieval) ในการเรียกกระเบียนข้อมูลที่ต้องการให้แสดงบนจอภาพนั้น ผู้ใช้สามารถค้นหาได้ 2 แบบ คือ

- 1) โดยการระบุหมายเลขระเบียบที่ต้องการ
- 2) โดยการเรียกกระเบียนก่อนหน้าหรือระเบียบถัดไปของระเบียบข้อมูล

ปัจจุบัน

ซ) การแก้ไขข้อมูล (Data Modification) ผู้ใช้สามารถนำข้อมูลเก่าที่ป้อนไปแล้วมาแก้ไขได้ โดยต้องค้นหาระเบียนที่ต้องการก่อนจึงจะทำการแก้ไขได้ มิฉะนั้นระบบจะถือว่าเป็นการแก้ไขระเบียบที่แสดงบนจอภาพในขณะนั้น ในการแก้ไขข้อมูลนี้ผู้ใช้สามารถ

- 1) ลบระเบียบข้อมูล
- 2) เพิ่มระเบียบข้อมูล
- 3) เปลี่ยนแปลงข้อมูล

ช) การบันทึกข้อมูล (Save) ในกรณีที่แฟ้มข้อมูลนั้นมีอยู่แล้ว ระบบจะทำการเปลี่ยนชนิดของแฟ้มข้อมูลเดิมเป็น .BAK เพื่อเป็นแฟ้มข้อมูลสำรอง

4.4.4 การตรวจทานข้อมูล (Verify Mode)

คือระบบงานที่ใช้ในการตรวจทานข้อมูลที่ถูกป้อนไปแล้ว ระบบงานจะต้องตรวจสอบว่าแฟ้มข้อมูลที่ต้องการตรวจทานนั้นมีเขตข้อมูลที่มีคุณสมบัติแบบที่จะต้องนำไปตรวจทานหรือไม่ ถ้ามีคุณสมบัติดังกล่าว ระบบจะตรวจสอบอีกว่าระเบียบสุดท้ายที่ถูกตรวจทานไปแล้วนั้นเป็นเลขหมายใด ในการตรวจสอบเหล่านี้ระบบจะต้องอ่านข้อมูลจากแฟ้มชนิด .CNT

การตรวจทานของระบบเตรียมข้อมูลที่ออกแบบนี้ เป็นการตรวจทานแบบป้อนซ้ำ

ในกรณีที่ข้อมูลที่ป้อนใหม่ไม่ตรงกับข้อมูลเดิม ผู้ตรวจทานจะต้องป้อนข้อมูลใหม่ 2 ครั้ง เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องในขณะที่ทำการตรวจทาน ระบบจะบันทึกสถิติต่าง ๆ ของการตรวจทานลงในแฟ้มชนิด .CNT เพื่อนำไปแสดงสถิติต่อไป สถิติต่าง ๆ ที่บันทึกประกอบด้วย

- รหัสผู้ตรวจทานข้อมูล
- วันที่ทำการตรวจทาน
- เวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการตรวจทาน
- จำนวนตัวอักษรที่ถูกแก้ไขเนื่องจากการตรวจทาน

อย่างไรก็ตาม การกำหนดคุณสมบัติในการตรวจทานขึ้นอยู่กับข้อกำหนดในขั้นตอนการออกแบบฟอร์มป้อนข้อมูลที่จะระบุว่าเขตข้อมูลใดบ้างที่ต้องผ่านการตรวจทาน

4.4.5 การตรวจสอบผลรวมของเขตข้อมูล (Batch Totals Mode)

วิธีป้องกันข้อผิดพลาดของข้อมูลนำเข้าอีกวิธีหนึ่ง คือ การกำหนดให้เขตข้อมูลมีคุณสมบัติที่สามารถนำไปหาผลรวมเพื่อเปรียบเทียบกับผลรวมที่คำนวณได้ก่อนการป้อนข้อมูล ระบบงานนี้สามารถหาผลรวมของเขตข้อมูลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวได้ ก่อนการหาผลรวมระบบจะต้องตรวจสอบว่าแฟ้มข้อมูลมีเขตของข้อมูลชนิดนี้หรือไม่ และถ้าหากมีแล้ว เขตข้อมูลดังกล่าวอยู่ตำแหน่งใดของระเบียบข้อมูล ทั้งนี้ระบบจะต้องอ่านข้อมูลที่ใช้ตรวจสอบเหล่านี้จากแฟ้มข้อมูลชนิด .CNT

อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้จะต้องกำหนดเขตข้อมูลที่ใช้หาผลรวมในขั้นตอนการออกแบบฟอร์มป้อนข้อมูล โดยสามารถกำหนดเขตข้อมูลประเภทนี้ได้สูงสุด 16 เขตข้อมูล

4.4.6 การแสดงสถิติการทำงาน (Production Statistics Mode)

คือระบบงานที่แสดงสถิติต่าง ๆ ในการทำงานของผู้ป้อนข้อมูล โดยแสดงสถิติต่อไปนี้

- ก) สถิติการป้อนข้อมูล เป็นสถิติต่อครั้งของการป้อนข้อมูลโดยมีรายละเอียด คือ
- 1) รหัสผู้ป้อนข้อมูล
  - 2) วันที่ทำการป้อนข้อมูล
  - 3) เวลาเริ่มต้นป้อนข้อมูล
  - 4) เวลาสิ้นสุดของการป้อนข้อมูล
  - 5) เวลาทั้งหมดในการป้อนข้อมูล
  - 6) จำนวนระเบียบข้อมูลที่ป้อน
  - 7) ความยาวของระเบียบข้อมูล
  - 8) จำนวนครั้งของการกดแป้นพิมพ์สูงสุดที่เป็นไปได้
  - 9) จำนวนครั้งของการกดแป้นพิมพ์ในขณะที่ป้อนข้อมูล

10) ค่าแตกต่างของจำนวนครั้งของการกดแป้นพิมพ์สูงสุดกับจำนวนครั้งที่กดแป้นพิมพ์ในขณะป้อนข้อมูล

ข) สถิติของข้อมูลที่ยกเลิกการตรวจสอบ (Bypass) เป็นการแสดงรายละเอียดของเซตข้อมูลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ แต่ผู้ใช้ต้องการให้ระบบเตรียมข้อมูลบันทึกตามการป้อนนั้น โดยแสดงถึง

- 1) รหัสผู้ป้อนข้อมูล
- 2) วันที่ทำการป้อนข้อมูล
- 3) เวลาเริ่มต้นป้อนข้อมูล
- 4) เวลาสิ้นสุดของการป้อนข้อมูล
- 5) ลำดับที่ของเซตข้อมูลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ
- 6) หมายเลขระเบียบข้อมูลที่มีเซตข้อมูลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบดังกล่าว

ค) สถิติของการตรวจทานข้อมูล เป็นการแสดงถึงรายละเอียดต่าง ๆ ในขณะที่ตรวจทานข้อมูล โดยมีรายละเอียดที่แสดงคือ

- 1) รหัสผู้ตรวจทานข้อมูล
- 2) วันที่ทำการตรวจทาน
- 3) เวลาเริ่มต้นตรวจทานข้อมูล
- 4) เวลาสิ้นสุดของการตรวจทานข้อมูล
- 5) เวลาทั้งหมดในการตรวจทาน
- 6) จำนวนตัวอักษรที่แก้ไขในขณะตรวจทานข้อมูล

ค่าสถิติต่าง ๆ ที่แสดงทั้งหมดนี้ ระบบงานแสดงสถิติการทำงานจะต้องใช้ข้อมูลนำเข้าจากแฟ้มข้อมูลชนิด .CNT

4.5 การจัดการภาษาไทย

ระบบเตรียมข้อมูลที่ออกแบบนี้ สามารถรับข้อมูลและแสดงข้อความที่เป็นภาษาไทยได้ โดยการจัดการภาษาไทยนี้ผ่านการทำงานของโปรแกรมไควร์เวอร์ภาษาไทย โปรแกรมไควร์เวอร์ที่นำมาใช้ร่วมกับระบบจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 4.5.1 แสดงภาษาไทยบนจอภาพแบบ 25 บรรทัด
- 4.5.2 แสดงภาษาไทยบนจอภาพแบบบรรทัดเดียว
- 4.5.3 สามารถจัดการภาษาไทยรหัสของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.5.4 สามารถจัดการภาษาไทยรหัสของสำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม(สมอ.)

คุณสมบัติทั้ง 4 ประการข้างต้นนี้ ผู้ใช้สามารถกำหนดได้โดยไม่รบกวนการทำงานของระบบเตรียมข้อมูล ซึ่งโปรแกรมไดรเวอร์ภาษาไทยในปัจจุบัน มักจะออกแบบเป็นโปรแกรมชนิดฝังอยู่กับหน่วยความจำเครื่องคอมพิวเตอร์ (Resident Program) และเมื่อใดผู้ใช้ต้องการกำหนดคุณสมบัติใดในการจัดการภาษาไทย ก็สามารถเรียกใช้ได้ทันทีโดยเพียงแต่กดปุ่มพิเศษบางปุ่มเท่านั้น ซึ่งนับว่าเพิ่มความสะดวกในการใช้มากขึ้น